

Pristallene pr. 1. januar 2010

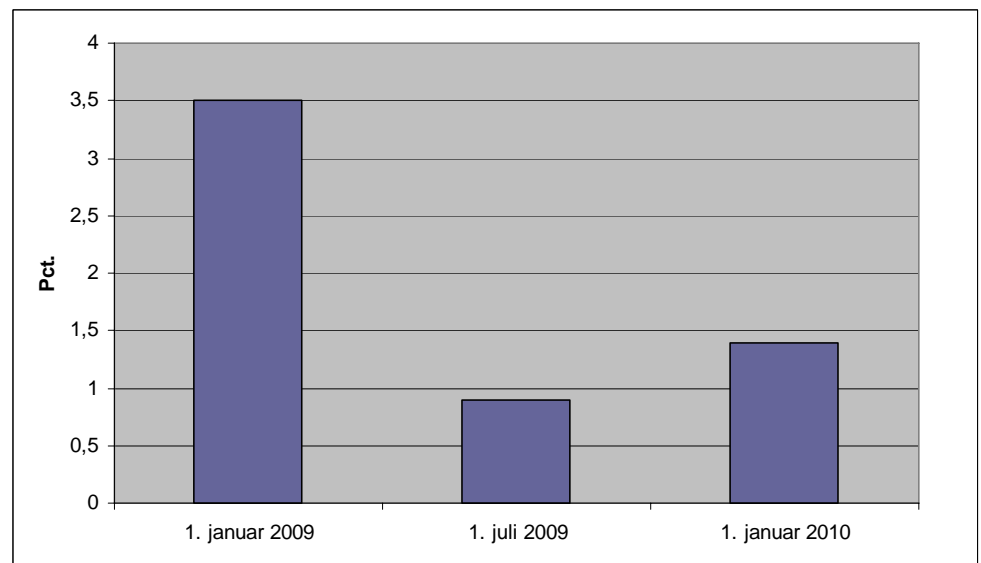
Revideret forbrugerprisindeks og reguleringspristal

Fra og med januar 2010 er nye vægte taget i brug i beregningen af forbrugerprisindekset og reguleringspristallet. Indeksene er regnet tilbage til januar 2008 med de nye vægte og januar 2008 er sat lig 100 i de reviderede indeks. Ligeledes er en ny klassifikation til opdeling af forbrugsvarer og -tjenester taget i anvendelse.

Årlig stigning i forbrugerpriserne

Den årlige stigning i forbrugerpriserne var ifølge det reviderede forbrugerprisindeks 1,4 pct. i perioden 1. januar 2009 til 1. januar 2010. Hermed er den årlige stigning i forbrugerpriserne større end den var for et halvt år siden, idet årsstigningen i forbrugerpriserne pr. 1. juli 2009 er opgjort til 0,9 pct. jf. figur 1.

Figur 1 Årlig stigning i forbrugerpriserne (revideret forbrugerprisindeks)

Halvårlig prisudvikling

Det seneste halve år fra 1. juli 2009 til 1. januar 2010 steg det samlede forbrugerprisindeks med 1,1 pct. Forbrugerprisindekset dækker prisudviklingen inden for forskellige kategorier af varer og tjenester.

Stigende priser på fødevarer...

Den samlede halvårslige stigning i forbrugerprisindekset skyldes i høj grad en stigning i fødevarerpriserne. Fødevarer steg med 1,9 pct. i andet halvår 2009. Fødevarerpriserne vægter 24,1 pct. i det samlede forbrugerprisindeks, og har stor betydning for beregningen af det samlede forbrugerprisindeks. De stigende fødevarerpriser skyldes især stigende priser på fisk, der steg med 4,7 pct. Priserne på mælk, ost og æg samt sukker og slik mv. steg begge med 2,6 pct. Priserne på kød steg med 1,3 pct. i andet halvår 2009. I modsætning hertil faldt priserne på brød og kornprodukter med 1,5 pct. mens frugt faldt med 1,4 pct.

<i>...samt stigende priser på forsikringer</i>	Andre varer og tjenester steg med 2,4 pct. i andet halvår 2009. Prisstigningen skyldes især højere priser på forsikringer, der steg med 3,0 pct.
<i>Faldende priser på boligudstyr</i>	Priserne på <i>boligudstyr mv.</i> faldt med 2,4 pct. i andet halvår 2009. Prisfaldet skyldes overvejende faldende priser på glas og service.
<i>Den årlige forbrugerprisudvikling i Danmark</i>	Det danske forbrugerprisindeks steg med 2,0 pct. fra januar 2009 til januar 2010. Måneden før var årsstigningen 1,4 pct. Stigningen skyldes bl.a., at afgifterne på tobak blev øget betragteligt i januar 2010, jf. "Forbruger- og nettoprisindeks januar 2010" i serien Nyt fra Danmarks Statistik nr. 57.
<i>Revideret forbrugerprisindeks og reguleringspristal</i>	Fra og med januar 2010 er nye vægte blevet implementeret i forbrugerprisindexet og reguleringspristallet. De nye vægte er baseret på det private forbrugs sammensætning i 2004 i Grønland. Vægtene, der hidtil har været anvendt, var baseret på forbrugets sammensætning i 1992 og 1993. De nye vægte afspejler derfor bedre det aktuelle forbrugsmønster. Dermed bliver den beregnede udvikling i det samlede forbrugerprisindex og reguleringspristal mere retvisende med de nye vægte.

Yderligere er den internationale klassifikation til opdeling af forbrugsvarer og -tjenester, Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), taget i anvendelse. Dermed stemmer indholdet i de beregnede delindeks ikke nødvendigvis overens med indholdet i tidligere offentliggjorte indeks. Fx er sodavand flyttet til gruppen *fødevarer*. Tidligere var sodavand grupperet sammen med alkohol i gruppen drikkevarer. Den samlede dækning af varer og tjenester i det reviderede forbrugerprisindex og det reviderede reguleringspristal er fortsat nøjagtigt den samme som før revisionen. Der er alene blevet flyttet rundt på grupperingen. Fordelen ved anvendelse af COICOP er, at udviklingen i delindeksene direkte kan sammenholdes med tilsvarende indeks fra fx Danmark eller andre EU-lande.

Indeksene er regnet tilbage til januar 2008 med de nye vægte samt med brug af COICOP og januar 2008 er sat lig 100 i de reviderede indeks. Udviklingen i de reviderede indeks med nye vægte kan ikke direkte sammenholdes med udviklingen i de tidligere offentliggjorte indeks, hvor andre vægte har været anvendt.

Indholdsfortegnelse

	Pristallene pr. 1. januar 2010	1
	Indholdsfortegnelse	3
Tabel 1	Forbrugerprisindekset, 1. juli 2004 – 1. januar 2010.....	3
Tabel 2	Reguleringsprisindekset, 1. juli 2004 – 1. januar 2010.....	3
Tabel 3	Halvårlig ændring i forbrugerprisindekset i pct. 1. januar 2008 – 1. januar 2010.	4
	Metode	5

Tabel 1. Forbrugerprisindekset, 1. juli 2004 – 1. januar 2010

	Juli 2004	Jan 2005	Juli 2005	Jan 2006	Juli 2006	Jan 2007	Juli 2007	Jan 2008	Juli 2008	Jan 2009	Juli 2009	Jan 2010
Januar 1975 = 100	462,7	466,8	469,3	477,2	482,6	488,1	490,9	514,5	536,5	537,7	539,6	
Januar 1981 = 100	255,4	257,6	259,0	263,3	266,3	269,4	270,9	283,9	296,0	296,8	297,9	
Juli 1995 = 100	117,7	118,7	119,3	121,4	122,7	124,1	124,8	130,8	136,4	136,7	137,2	
Januar 2008 = 100								100,0	103,0	103,5	103,9	105,0
	----- Procent -----											
Helårlig stigning (januar - januar)		1,1		2,3		2,2		5,4		3,5		1,4
Halvårlig stigning	0,2	0,8	0,5	1,8	1,1	1,1	0,6	4,8	3,0	0,5	0,4	1,1

Note: Det reviderede forbrugerprisindeks med januar 2008 = 100 kan ikke umiddelbart sammenholdes med udviklingen for samme periode i tidligere beregnede indeks. Procentstigningerne markeret med fed er beregnet på baggrund af det reviderede forbrugerprisindeks.

Ved regulering af et beløb i fx en kontrakt kan det være nødvendigt at regne videre på et prisindeks med en anden indeksreferenceperiode, fx 1995 = 100. Hvis man fx ønsker at videreføre indekset for juli 2009 (indeksværdi 137,2) ganges indekseværdien med udviklingen i det reviderede forbrugerprisindeks:

$$\text{Indeksværdi}_{t-m}^{\text{juli1995=100}} * \frac{\text{Indeksværdi}_t^{\text{jan2008=100}}}{\text{Indeksværdi}_{t-m}^{\text{jan2008=100}}} = 137,2 * \frac{105,0}{103,9} = 138,7$$

Tabel 2. Reguleringsprisindekset, 1. juli 2004 – 1. januar 2010

	Juli 2004	Jan 2005	Juli 2005	Jan 2006	Juli 2006	Jan 2007	Juli 2007	Jan 2008	Juli 2008	Jan 2009	Juli 2009	Jan 2010
Januar 1971 = 100	641,5	646,4	650,2	662,5	671,7	682,0	685,5	706,1	732,9	737,9	741,4	
Januar 1975 = 100	424,0	427,5	429,8	437,9	444,0	450,8	453,1	466,7	484,7	488,0	490,3	
Januar 1984 = 100	171,6	172,9	174,0	177,2	179,7	182,5	183,4	188,9	196,1	197,4	198,3	
Juli 1995 = 100	116,7	117,6	118,3	120,5	122,2	124,1	124,7	128,5	133,4	134,3	134,9	
Januar 2008 = 100								100,0	103,4	104,0	104,5	105,7
	----- Procent -----											
Helårlig ændring (januar-januar)		1,1		2,5		3,0		3,5		4,0		1,6
Halvårlig ændring i pct.	0,3	0,8	0,6	1,9	1,4	1,6	0,5	3,0	3,4	0,6	0,5	1,1

Note: Det reviderede reguleringspristal med januar 2008 = 100 kan ikke umiddelbart sammenholdes med udviklingen for samme periode i tidligere beregnede indeks. Procentstigningerne markeret med fed er beregnet på baggrund af det reviderede reguleringspristal.

Tabel 3. Halvårlig ændring i forbrugerprisindekset i procent 1. januar 2008 – 1. januar 2010

	Jan 2008 -jul 2008	Jul 2008 -jan 2009	Jan 2009 -jul 2009	Jul 2009 -jan 2010
	Procent			
I alt	3,0	0,5	0,4	1,1
Fødevarer mv.	5,3	0,7	2,7	1,9
Brød og kornprodukter	7,5	1,9	1,8	-1,5
Kød, kødvarer	6,9	-0,4	2,7	1,4
Fisk	1,8	-0,5	3,5	4,7
Mælk, fløde, ost, æg	4,9	-0,4	-0,7	2,7
Smør, margarine m.v.	4,7	10,5	1,6	3,9
Frugt	5,6	-2,3	3,3	-1,4
Grønsager	9,6	0,4	-2,5	4,3
Sukker og slik mv.	7,9	0,8	1,2	2,6
Andre fødevarer	8,9	-1,1	1,5	0,6
Kaffe, te m.v.	1,5	4,8	-0,3	1,0
Sodavand og juice	4,1	3,1	6,2	0,4
Alkohol og tobak	4,2	0,0	0,8	0,6
Alkohol	4,9	0,0	1,0	0,9
Tobak	3,4	0,0	0,6	0,0
Beklædning og fodtøj	2,6	0,5	-2,8	1,6
Bolig	3,9	1,0	0,2	0,8
Boligudstyr mv.	2,6	-0,5	11,9	-2,4
Medicin, pharm. artikler	2,0	0,0	2,4	1,7
Transport	2,7	1,0	0,1	1,1
Telefon, porto	-5,2	0,0	0,2	0,0
Fritid og kultur	2,0	-0,5	-2,5	0,3
Restauranter og hoteller	-0,8	1,3	0,1	0,5
Andre varer og tjenester	0,8	4,2	-8,4	2,3

Metode

Formål med forbrugerprisindekset

Formålet med forbrugerprisindekset er at belyse udviklingen i de faktiske priser, som forbrugerne betaler for de varer og tjenesteydelser, der indgår i det private forbrug. Forbrugerprisindekset afspejler de samlede ændringer i forbrugerpriserne inklusiv prisændringer forårsaget af ændrede afgifter og subsidier. Indekset er således både udtryk for markedsbestemte prisændringer og politisk valgte justeringer.

Forbrugerprisindekset, herunder dataindsamling, datavalidering og beregning, blev overtaget af Grønlands Statistik fra Danmarks Statistik den 1. januar 1994.

Den 1. januar 2010 blev beregningen af pristallene baseret på en ny, opdateret vægtfordeling, der tager udgangspunkt i data vedrørende forbruget fra 2004. Forbrugerprisindekset og reguleringspristallet er tilbageregnet til januar 2008 med det nye vægtgrundlag og de reviderede indeks er sat til januar 2008 = 100.

Til belysning af prisudviklingen udsender Grønlands Statistik prisoplysningsskemaer i december og juni til ca. 125 respondenter fordelt på dagligvareforretninger, specialbutikker, servicevirksomheder, samt en række kommuner. Respondenterne oplyser ca. 5000 priser fordelt på omkring 380 repræsentantvarer, dvs. varer og tjenester, der er repræsentative for forbruget i Grønland og indgår med selvstændig vægt i forbrugerprisindekset.

Vægtning

I beregningen af forbrugerprisindekset indgår 380 repræsentantvarer. Hver af disse varer er tildelt en vægt. Denne vægt kan ses som et udtryk for varens forholdsmæssige andel af en gennemsnitlig forbrugers samlede forbrug. Som illustration kan bruges husleje. Den gennemsnitlige forbruger anvender en relativt stor del af indkomsten på husleje. Husleje vægter derfor relativt tungt i beregningen af forbrugerprisindekset.

Det vil med andre ord sige, at ikke alle prisændringer på de enkelte varegrupper har lige stor konsekvens for det samlede prisindeks – stiger fødevarer samlet set vil dette slå igennem i indekset med vægten 2.409/10.000, hvilket er lidt over 24 pct. af det samlede indeks.

Faste vægte

Det anvendte indeks er af Laspeyres-typen, hvori der indgår faste vægte. Ved beregningen af de halv-årslige indeks antages det, at prisændringer ikke fører til et ændret forbrugsmønster. Hvis en vare fx falder meget i pris, antages det dermed eksplicit, at den gennemsnitlige forbruger ikke køber yderligere ind af denne vare end ellers. Over tid fastholdes det relative forbrugsmønster derimod i beregningerne.

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse:

Johanne Svendsen Kleemann
E-mail: jkle@stat.gl

Priser 2010:1
19. marts 2010

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: 36 23 60 · Fax: 36 23 61
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

